

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrti leta 20 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
rati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravišтво sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravišтво je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine proste.
Telefon interurban št. 113.

Državni dohodki.

Prvega aprila je stopil v veljavo novi državni pro-
račun, katerega je odobrila sedanja vladna večina (ra-
dikali, demokrati Pribečevci in del Džemijeta), katere
nosi zanj odgovornost. S tem proračunom se je ponov-
no spremenilo proračunsko leto, katero traja sedaj od
1. aprila 1924 do 31. marca 1925.

1. Glavne hibe novega proračuna.

Proračun dohodkov znaša 10 milijard 405 milijon-
ov dinarjev in je za tri milijarde 470 dinarjev večji ko
lanski. Poleg carin in trošarine, ki so se že lansko leto
smatrale kot občni dohodki, ki se ne izkazujejo po po-
sameznih pokrajinah, se je letos nadaljevalo centrali-
ziranje dohodkov s tem, da so se dohodki monopolov
(okrog 2 milijardi 400 milijonov dinarjev), taks (okrog
1 milijarde dinarjev) in dohodki železnic (2 milijardi
dinarjev) navedli kot občni dohodki. Vsi občni dohodki
v proračunu, kateri niso razdeljeni na posamezne po-
krajin, znašajo okrog 7 milijard 700 milijonov dinar-
jev, več ko dve tretini vseh državnih dohodkov. S tem
centraliziranjem se onemogoča točen pregled vseh držav-
nih dohodkov, plačevanje v posameznih pokrajinah,
zakrije se preobremenitev, oz. predprave posameznih
pokrajin.

Druga glavna hiba budžeta je nepravilno razmerje
med direktnimi in indirektnimi davki.

Razmerje v zadnjih letih je bilo sledeče:

	1919-20	1920-21
neposredni davki	18.20%	12.41%
posredni davki	31.70%	42.98%
drugi (monopoli itd.)	50.10%	44.60%

	1921-22	1922-23	1923-24
neposredni davki	13.71%	11.16%	14.99%
posredni davki	39.29%	33.06%	29.92%
drugi (monopoli itd.)	46.99%	54.84%	54.25%

Pred vojno so znašali direktni davki v Srbiji 26%
vseh davkov, kedar pa znašajo komaj polovico, kar je
znak nezdravih razmer v naši davčni politiki. Bodoča
davčna politika se mora voditi v pravo, da se davčno
breme v obliki direktnih davkov naloži gospodarsko
jakim slojem, indirektni davki in drugi dohodki, ki
obremenjujejo najširše sloje ljudstva, ki so gospodarsko
šibki, se pa morajo znižati.

2. Prevelika obremenitev posameznih pokrajin.

Po proračunu so določeni neposredni davki za Srbi-
jo v znesku 162.6 milijonov dinarjev, za Slovenijo pa,
ki šteje jedva četrtino prebivalcev Srbije, 70 milijonov
dinarjev. Še bolj ko pri razdelitvi davkov se kaže neje-
dnakost pri plačilu davkov.

Neposrednih davkov z dokladi se je plačalo v le-
tu 1923 na Hrvaškem 146.4 milijonov dinarjev, za 9.4
milijonov dinarjev več ko določa proračun, v Bosni
81.7 milijonov dinarjev, za 15.3 milijone dinarjev več
ko določa proračun, v Vojvodini 148.2 milijonov dinar-
jev, za 73.2 milijona dinarjev manj ko določa proračun,
v Sloveniji 100.5 milijonov dinarjev, za 51.7 milijonov
dinarjev več ko določa proračun, v Dalmaciji
23.1 milijonov dinarjev, za 7.7 milijonov dinar-
jev več, ko določa proračun, v Srbiji 186.8
milijonov dinarjev, za 3.1 milijonov dinarjev več ko
določa proračun.

Plačilo Slovenije je, če primerjamo to plačilo z
plačilom drugih pokrajin, preveliko, plačilo presega
za 100% proračunano svoto.

Breme je za Slovenijo neznosno radi visokih avto-
nomnih doklad. Okrajne in občinske doklade na Kranj-
skem znašajo v 2 občinah nad 1400%, v 3 občinah nad
1000—1400%, v 168 občinah nad 500—1000%, v 700 ob-
činah nad 100—500%, v 88 občinah do 100%.

Na Štajerskem, v Prekmurju in Mežiški dolini v 1
občini nad 1400%, v 13 občinah nad 1000—1400%, v 376
občinah nad 500—1000%, v 737 občinah nad 100—500%,
v 88 občinah do 100%.

Med avtonomnimi mesti izkazuje mesto Ptuj naj-
višje doklade in sicer 1500%, najnižje pa Ljubljana in
sicer 490 odstot.

Naša zahteva je: Uvede se naj reden, enoten predpis
in redno plačilo davkov v vseh pokrajinah.

3. Posamezni davki.

Glede posameznih davkov smo opetovano priobčili
želje in pritožbe ljudstva, osobito gospodarskih krogov.

Zahteva se, da se spet uvedejo plačilni nalogi za
dohodnino, da se skrajšani roki za prizive in pritožbe
podaljšajo. Dohodninska lestvica se naj omili v tem
smislu, da bo predvsem v nižjih stopinjah ustrezala pla-
čilni zmoglosti davčnih zavezanec. Za bolj obremen-
jena gospodarstva se naj uveljavijo davčne ugodnosti v
taki izmeri, da bo ustrezalo sedanjim razmeram. Eksi-
stenčni minimum se naj zviša z ozirom na znatno de-
valvacijo denarja v toliki meri, da bo svota odgovarjala
predvojni vrednosti.

Temeljito treba spremeniti zakon o taksah, ki nala-
ga ljudstvu neznosna bremena. Osobito treba spremeniti
besedilo glede oprostitve voz na vzmeh in oprostitve
od taks pri pogodbah glede prenosa premičnin in ne-
premičin.

Lani so se uvedle »začasne« doklade na neposredne
davke, osobito na zemljiški davek. Mesto, da bi se čim-
prej izenačili davki v celi državi, se spet navajajo v bud-
žetu te doklade v znesku 500 milijonov dinarjev.

Tipično nejeznakost predstavlja pridobnina dru-
štev, ki so zavezana javnemu polaganju računov. Društva
z delniško glavnico 10 milijonov dinarjev, kojih
davku podvržen dobiček znaša 2 milijona dinarjev, pla-
čajo drž. davka z invalidskim davkom brez davka na
poslovni promet in sicer

v Bosni	468.000 D
v Srbiji	578.000 «
v Hrvatski	770.112 «
v Sloveniji	819.900 «
v Vojvodini	898.365 «

Glede davka na poslovni promet je opravičena za-
hteva, da se od tega davka oproste mali obrtniki in mali
trgovci, gospodarske zadruge in kmetje, ki se pečajo tu
in tam z lesno trgovino. Davek na poslovni promet naj
se predpisuje in plačuje v vseh pokrajinah, ker ne gre,
da bi Slovenija plačevala eno četrtino tega v celi državi
plačanega davka in da bi plačevala več ko Srbija, kakor
se to sedaj godi.

Oglejmo si sedaj najvažnejše zahteve gospodarskih
slojev glede obdačevanja.

Obrtniki se pritožujejo, da se davčna zakonodaja
vse premalo ozira na plačilno zmoglost davkoplačeval-
cev in se ima pri nalaganju novih in pobiranju starih
davkov edino pred oči, kako bi se okrepile državne fi-
nance, ne ozira se pa večkrat prav nič na še tako ute-
meljene pomisleke, katere izražajo poklicane organiza-
cije pridobitnih slojev. Obrtniki zahtevajo v smislu
predlogov trgovske in obrtne zbornice in Ljubljani ubla-
žitev davčnih predpisov vsaj v tej smeri, da se:

1. zviša davčni minimum za dohodnino na znesek,
ki ustreza eksistenčnemu minimumu pri obstoječih dra-
ginskih razmerah,
2. da se dohodninska lestvica omili in opusti pobi-
ranje 30% poviška na dohodnino,
3. da se opusti vštevanje dohodnine v linearno pod-
lago za invalidski davek,
4. da se v število pomožnih oseb, ki vplivajo na
davčno dolžnost glede davka na poslovni promet, ne
vštevata tudi vajencev,

Nadaljna zahteva organizacij obrtnikov je, da se
odpravijo takse za gostilničarje in naj država, ako nuj-
no rabi povišanje dohodkov, na drug pravičen način
uredi zadevo.

Pokrajinska zveza hišnih posestnikov v Ljubljani
je v svoji spomenice zahtevala odpravo izrednega 30%
pribitka na hišno najmarino ali pa vsaj odredbo, da bi
se ta pribitek pobiral le od temeljnega državnega dave-
ka, ne pa tudi od enotnega državnega davka na hišno
najmarino. Sam delegat ministrstva financ v Ljubljani
je pripomnil, da hišna najmarina v Sloveniji ne prenese
več zvišanja davčne mere. Dokaz, da je ta davek res iz-
redno visok, tvori činjenica, da bivša Avstrija tega dave-
ka ni obremenila z vojnim pribitkom. Obremenitev se
pri nas še bolj občuti, ako se primerjajo druge pokra-
jine. V Srbiji se plača od 100 dinarjev letne kosmate na-
jemnine v stanovanjski hiši 9.89 dinarjev, dočim je
davkoplačevalec v Ljubljani v enakem primeru obre-
menjen z 41.6 dinarjev, v ostali Sloveniji pa z 26.52 di-
narjev. Pokrajinska zveza društva hišnih posestnikov
je priobčila izkaz, koliko se je plačalo v letu 1923 v več-
jih krajih Slovenije od 100 dinarjev letne najemnine
državnega najemniškega davka, državnih pribitkov,
doklad in drugih stroškov. Od 24 občin izkazujejo hišni
posestniki v 12 občinah zgubo od 0.92 do 40.52 dinarjev,
v ostalih preostanek od 2.60 do 42.28 dinarjev. Hišni
posestniki so osobito vznemoljeni, ker morajo hišni po-
sestniki v Sloveniji plačevati 30% pribitek tudi od biv-
še deželne doklade, katere v drugih pokrajinah ne ob-
stoja in zahtevajo, da se ta pribitek črta.

4. Državna podjetja.

Dohodki državnih podjetij bi morali biti večji, ako
bi bilo gospodarstvo boljše. Po ekspoziciji finančnega
ministra so znašali dohodki šum v letu 1919-20 188.3
milijonov dinarjev, v letu 1920-21 127.2 milijonov di-
narjev, v letu 1921-22 139.3 milijonov dinarjev, v letu
1922-23 93 milijonov dinarjev.

Za leto 1923-24 je določeno 170 milijonov dinar-
jev, sedanjí način gospodarstva v državnih šumah po
mnenju strokovnjakov ni ugoden za državo, trebalo bi
upeljati gospodarstvo v lastni režiji.

Gospodarstvo v državnih rudnikih zaostaja za go-
spodarstvom v sličnih zasebnih podjetjih. Vlada ne da
dovoljnih kreditov za investicije in za boljše eksploa-
tacijo rudnikov. Dohodki rudnikov so znašali v letu
1920-21 148.9 milijonov dinarjev, v letu 1921-22 203.8

milijonov dinarjev, v letu 1922-23 275.1 milijonov di-
narjev.

Za leto 1924-25 so proračunani dohodki 280 mili-
jonov dinarjev. Čisti dobiček rudnikov je znašal leta
1920-21 13.6%, leta 1921-22 15%, leta 1922-23 16%, bud-
žetnih izdatkov za rudnike. Rudniki v Sloveniji izkazu-
jejo leta 1920-21 12.6% zgube, leta 1921-22 9.9% dobič-
ka, leta 1922-23 10.7% dobička.

V proračunu so znatni izdatki za kopališča, dohod-
ke pa izkazujejo le kopališča v Sloveniji (Rogaška Slati-
na, Dobrna in Topolšica) v znesku 7.4 milijonov dinar-
jev, katerim se pa ne da dovoljnih kreditov za nujna
popravlila, nabavo pohištva, perila itd.

Cuditi se moramo temu, da so proračunani dohodki
bolnic v Srbiji le z 450.000 D, dočim je za Bosno in Slo-
venijo proračunano po 3.9 milijonov dinarjev. Iz teh
podatkov se mora sklepati, da se zdravljenje v srbskih
bolnicah vrši na državne stroške, dočim morajo v Bos-
ni in Sloveniji plačevati bolniki sami stroške.

5. Monopoli.

Največ dohodkov se pričakuje od monopolov in si-
cer 2.335 milijonov dinarjev. Prvotna postavka v bud-
žetu se je v finančnem odboru po predlogu finančnega
ministra zvišala za 100 milijonov dinarjev. Ker so do-
hodki v proračunskem letu 1922-23 v 11 mesecih znašali
le 1.591 milijonov dinarjev, bo treba cene monopolskim
predmetom znatno zvišati, ako se hoče doseči prora-
čunska svota. Finančnega ministra smo opozorili, da
nikakor ne gre zvišati cene petroleja, soli, navadnega
tobaka in tobačnih izdelkov, ker bi s tem zadel najrev-
nejše sloje ljudstva.

6. Državna posestva.

Poleg več malih posestev sta državna last posestvi
Topolovac pri Sisku in Belje. Ti dve posestvi predstav-
ljata vrednost nad 2 milijardi dinarjev, a čistega dobič-
ka dajeta državi komaj 30 milijonov dinarjev, okrog
1 in pol odstotkov od vrednosti posestev, kar je z ozirom
na velika kmetijska industrijska podjetja (sladkorna
tovarna, mlekarina, klavnica, opekarna, mlin, tovarna
metel, strojna delavnica), ribarsko centralo, hotel itd.,
ki obstoje v Belju, popolnoma nezadosten dohodek. —
Vzrok je slaba državna uprava, ki ta podjetja ne vodi,
kakor ista vodi zasebnik, — po trgovskih načelih. Drža-
va bo znatno višje dohodke dosegla, ako bo celo po-
sestvo dala za daljšo dobo v zakup.

Da se more dobiti jasna in pregledna slika o stanju
državnih podjetij in državnih posestev, je neobhodno
potrebno, da se na licu mesta vsa ta podjetja pregledajo,
zasišči strokovnjake in sestavi načrt za boljše eksploa-
tacijo, za povzdigo produkcije in s tem doseže znatno
zvišanje državnih dohodkov.

Dolžnost finančnega ministra pa je, da vsako leto,
ko se predloži proračun v razpravo, predloži finančne-
mu odboru i bilance in proračune državnih podjetij.

7. Obremenitev posameznih državljanov.

V svojem ekspoziciji trdi finančni minister, da zna-
sajo državni dohodki po budžetu z samoupravnimi do-
kladi vred 11.7 milijard dinarjev. Dvomim, da bi
vse samoupravne doklade v celi državi znašale le nekaj
nad 1.3 milijarde dinarjev, gotovo znašajo mnogo več.
Radi tega ni točna trditev, da pride v naši državi na
jedno osebo letno 976.50 dinarjev v obliki državnih dav-
ščin in samoupravnih doklad, temveč mnogo več. Ravno
tako je neločna trditev, da mi izkazujejo v tem pogle-
du najugodnejše razmere. Na Francoskem pride na
osebo 558 fr., na Češkem 701.72 čk., v Nemčiji 1335 M.
Francoska in Češka izkazujejo ugodnejše razmere ko
mi, ker moramo frank in češko krono smatrati kot de-
narne jedinice v omenjenih državah in ne gre istih pre-
računavati v dinarje.

Pribiti moramo da so pri nas bremena nejeznaka
in da radi tega v Srbiji in Črni gori obremenitev za jed-
no osebo ne znaša niti 976.50 dinarjev, dočim ista v
Sloveniji znaša — in to samo glede državnih dajatev,
čez 1500 dinarjev na osebo letno, kar sem svojčas v član-
ku, priobčenem v »Slovenca« z točnimi podatki dokazal.

8. Naše zahteve.

Glavna zahteva je: Državno gospodarstvo se mora
v vsakem oziru izboljšati, s čimer se bodo znatno po-
višali državni dohodki.

Druga zahteva, katero ob vsaki priliki odločno pov-
darjamo, je: Predloži se naj nov davčni zakon, ki bo
izvršil izenačenje davkov v celi državi, ukinil neenako-
mernost in preobremenitev, ščitil gospodarsko šibke
sloje, obdačil pa primerno kapitalistične sloje in kapi-
talistična podjetja. Predno se tak zakon predloži v raz-
pravo, naj se zasiši mnenje finančnih strokovnjakov in
gospodarskih krogov.

Vlad. Pušenjak.

Spominjajte se Dijaške večerje!

Politični položaj.

Odmev padca vlade v režimskih krogih. Padec Pašić—Pribečevićeve vlade, ki bi bil moral slediti takoj, ko se je pokazalo, da se niso izpolnile Pribečevićeve prave obljube, da bo s seboj pripeljal večino demokratičnega kluba in na ta način zagotovil večino v parlamentu, ta padec je sledil in bi bilo bolj častno za Pašića, da ni odlašal, kajti s tem bi si na svoji strani lahko prihranil sramoto, da je bila krona prisiljena odzvati mu dano zaupanje. Tudi bi s tem ne odvezel možnosti, da pride v novem položaju sploh še v poštev. S svojimi poslednjimi nastopami pa se je pri najvišjem ustavnem faktorju onemogočil. Vesti, da je Pašić moral demisionirati in vesti o nenavadnem slučaju, kako je do njegove demisije prišlo, so se takoj razširile. Lahko se reče, da te vesti niso nikogar iznenadile, razen pristašev režima, ki so slepo verovali v govorce o nekakem volilnem mandatu, dočim je večina tako rešitev pričakovala, daširavno ne v tej obliki. Vsekakor se je mislilo, da bo Pašić zapustil bojno polje na bolj časten način. Mnogo se je razpravljalo o novih možnostih, ki lahko nastopijo. Predvsem prevladuje mišljenje da bo kriza trajala dalje časa, najmanj pa 10 do 14 dni. V informiranih krogih se je z ozirom na kraljevo obljubo glede verifikacije mandatov hrvatskih poslancev in glede nekaterih nujnih zakonov in konvencij največ govorilo o kombinacijah delovne vlade opozicijskega bloka in o široki koncentraciji, ki jo najbolj forsirajo radikali. Ker pa je jasno, da opozicijski blok s Pašićem in Pribečevićem ne more iti, bi bilo koncentracija mogoča samo v slučaju, če ostanejo izven vsake kombinacije korupcionisti in elementi, ki so proti sporazumu in ki se zbirajo okrog Pašića in v Pribečevićem Samostalnem demokratskem klubu, tej filiali radikalne stranke. — Radikali zlasti zamerijo Pašiću, da jih je do zadnjega hipa varal z volilnim mandatom. O tem so pošiljali brožave organizacijam stranke, sedaj pa prihajajo od blizu in daleč odborniki in volilci, ter protestirajo, da se jih je tako grdo potegnulo. Mnogi radikali se hudujejo, da dela Pašić stranki škodo in sramoto, v kolikor se to niso izvršili njegovi ljubljenci Lazica Marković, Jančević in Kojić.

Spomenica opozicije. Tik pred padcem vlade je izdala opozicija naslednji komunike ter ga poslala tudi kralju: Predsedništvo narodne skupščine se je končno odločilo za nepravilen korak, ki je toliko napovedal, da se seje narodne skupščine odgodi. To se je zgodilo zavestno in nepravilno in z namenom, da se omogoči še za nekaj časa neparlamentarna vlada, ki nima v narodni skupščini zaslombe, da na ta način vlad dobi čas za izvajanje svojih manevrov. Skupine, ki tvorijo opozicijski blok, najodločeneje protestirajo proti takemu novemu izigravanju načel parlamentarne vlade z zlorabo predsedniške moči. Smatrajo, da je ta zloraba v danem momentu tembolj vredna obsodbe, ker se današnja vlada, ki nima zaupanja v skupščini, že od samega začetka nahaja stvarno v krizi in se s tem onemogočevalo delo narodne skupščine in se na ta način onemogočala, da bi ljudska volja zakonitim in ustavnim putem prišla do izraza. Tudi se je zabranjevala možnost svobodnega obveščanja med obema činiteljema, med kraljem in narodno skupščino. Kajti po teoriji, ki jo je radikalna stranka proglasila za svojo, je bila krona sedaj prisiljena, da se pouči o pravem položaju in o željah in težnjah programov poedinah skupin samo od vlade, ki nima skupščinskega zaupanja, in od skupščinskega predsedništva, ki tudi več ne obstoja. Načelniki skupščinskih skupin v opozicijskem bloku protestirajo proti temu dvojnemu nelojalnemu postopanju predsedništva narodne skupščine, ki brez odgovornosti prisvaja sebi pravico, da zavlačuje rešitev ministrske krize, za katero se ve, da je neizbežna.

Vlada in Kulturbund. Kakor hitro so se Nemci postavili na stran opozicijskega bloka, je že ministrski svet začel misliti na politične represalije in na svoji seji je sklenil razpust nemške prosvetne organizacije »Kulturbund«, češ, da ni prosvetna, temveč politična, šovinistična in seveda tudi »državi nevarna«. Dokler so Nemci podpirali radikalno vladno, je bila ta organizacija v vsakem oziru zanesljiva, sedaj je pa naenkrat nezanesljiva in nevarna. Kulturbund obstoja že 4 leta in če radikalno-policijsko-demokratska samovolja in mržnja ministrov tako cenzurira njegovo lojalnost, je razumljivo, da se bo 600.000 Nemcev še bolj oklenilo svoje stranke ter jo še odločnejše krenilo proti Pašićevemu režimu.

Po svetu.

Zmaga republikancev v Grčiji. V nedeljo se je bil v Grčiji zadnji boj med monarhijo in republiko. Ker je bil poprej izvršen napad na ekspresni vlak pri Larisi, so oblasti proge in mesta dobro zastražile in ob plebiscitu so bile na primer Atene kakor v vojnem stanju. Monarhisti so samo po mestih priredili nekaj demonstracij, drugače, je pa bilo vse mirno. Glasovanja se je udeležilo večje število naroda kot pri zadnjih volitvah in za republiko se je izjavilo nad 70 odstot. V Atenah, Pireju in Solunu je velikanška večina glasovala za republiko, mo narhisti so pa bili močni samo na Peloponezu.

Reparacijsko vprašanje. Nemška vlada odgovori te dni pismeno na predloge strokovnjaške komisije. Odgovor bo povdarjal, da vidi Nemčija v poročilu izvedencev primerno podlago za rešitev reparacijskega vprašanja in da je pripravljena pri tem sodelovati. Šefi zavezniških vlad se sestanejo najbrž 25. t. m. in bodo

na ta sestanek povabili tudi Nemčijo in Ameriko. — Londonski listi trdijo, da je belgijska vlada brez pridržka sprejela poročila in predloge izvedeniške komisije.

Smrt Hugo Stinnesa. V zadnji številki »Straže« smo poročali, da je te dni umrl Hugo Stinnes. S Stinnesom pada v grob najznačilnejša osebnost povojne Nemčije. Bil je pravi naslednik avtokrata Viljema, s svojim ogromnim bogastvom je močno vplival na nemško notranjo in zunanjo politiko. Kot bogataš se je lahko meril z največjimi ameriškimi milijarderji, kar se pa tiče podjetnosti, mu menda ni bilo para na svetu. V kratkem času po prevratu je postal lastnik enega največjih trustov, zagospodaril je nad industrijo in denarstvom cele države. Kot lastnik največjih nemških rudnikov in livarn je gledal na to, da svoja podjetja kar najbolj gospodarsko izrabi. Zato je ustanavljal in kupoval železnice in parobrodarska društva, gradil ladje, da so mu po ceni prevažale njegove izdelke, ustanovil je velikansko električno industrijo in menda sploh ni bilo panoge industrije, katere ne bi stala pod njegovim vplivom, ali bila njegova last. Ker je uvidel, da mu sama gospodarska moč še ne zadostuje, da lahko uveljavi vse svoje načrte, je hotel postati tudi gospodar v politiki. Nakupoval je tiskarne in časopise, ustanavljal nova glasila ter tudi tu kmalu dosegel ogromen vpliv. Pri vseh podjetjih pa mu je bila v prvi vrsti pred očmi osebna korist, za njo je žrtvoval tudi interese države. On je začel s podminiranjem nemške marke, v ruhrski politiki je šel lastno pot, sklepal reparacijske pogodbe na svojo roko. V socialnem delovanju je bil enak drugim kapitalistom, delavstvo je sicer dobro p. ačeval, toda iz osebne koristi, da mu ni štrajkalo, drugače pa je zrl v njem samo stroj, ki se mora izkoriščati.

Francija in Rumunija. Ze dalje časa je bilo opazati veliko zanimanje Francije za Rumunijo in obratno. — Potek dunajske konference je še jasneje dokazal, da obstoja med obema državama tajen sporazum, ki je omogočil Rumuniji trden in oster nastop proti težnjam Rusije glede Besarabije. Zadnje polovanje rumunskega kraljevega para v Pariz in svečan sprejem rumunskih gostov od strani francoske vlade je pa dokaz, da je zveza med obema državama gotova stvar. Francosko časopisje odkrito piše, da ste obe državi sklenili obrambno zvezo. Za Rumunijo je bila taka zveza življenskega pomena radi njenega stališča do Rusije; izbirala je lahko samo med dvema možnostima, ali pristati na ruske zahteve, predložene na dunajski konferenci, ali si pa poiskati med evropskimi velesilami zaveznico, pred katero bi imela Rusija respekt. Kot zaveznica je prišla v poštev edino Francija, ki je radi razmerja do Poljske in vsled stare mržnje do sovjetov. Italija, ki je prvotno hotela pritegniti Rumunijo na svojo stran, je vsled Mussolinijeve rusofilske politike sploh ni prišla v poštev. — Franciji pa je na drugi strani nova pogodba znatno utrdila njeno stališče v vzhodni in srednji Evropi, posrečilo se ji je končno postaviti med oba svoja največja sovražnika, Rusijo in Nemčijo, močan zid. — Rumunijo in Poljsko. Nova zveza je ojačila tudi stališče Francije proti Italiji, ker je omejila njeno prodiranje proti vzhodu ter z Rumunijo postavila protiutež italijanski ekspanzivnosti na Balkanu. Italija je to takoj občutila ter hoče s svoje strani zopet izvajati pritisk na Rumunijo, da bi ji pokvarila prezgodnje veselje. Rumunija dolguje namreč italijanskim privatnim trgovcem 8 milijonov zlatih lir, katerih nikakor neče plačati. Italija je radi tega Rumunijo že večkrat opominjala, na kar je ta odgovorila z bojkotom italijanskih produktov. Sedaj je Italija zaplenila rumunske ladje v italijanskih lukah, obenem pa namerava Rumunijo trgovsko blokirati. Pred rumunskim glavnim pristaniščem Constanza so se že pojavila italijanske torpedovke, kar je povzročilo veliko razburjenje v vladi. Razvoj te krize bo še zelo zanimiv ter bo pokazal točno opredelitev italijanske zunanje politike. — Svetovno časopisje se podrobno bavi z pogodbo med Francijo in Rumunijo ter jo zlasti razmotriva s strani nove vojne nevarnosti. Francija se popolnoma poslužuje predvojne metode ter skuša polovico Evrope pridobiti na svojo stran, da lahko potem drugo polovico drži v šahu. Ker so se ji njene nakane z Jugoslavijo in Čehoslovasko v glavnem izjalovile, ker ti dve državi kolikor toliko vodite samostojno zunanjo politiko, se je prišla Rumunije, katero namerava vojaško reorganizirati.

Angleško-ruska konferenca se je začela v ponedeljek v Londonu. Otvoril jo je angleški ministrski predsednik Macdonald, ki je povdarjal, da je naloga te konference likvidirati preteklost, proučiti medsebojne obveznosti obeh držav ter ustvariti za bodoče dobre in trajno mirne odnose. S tem je popolnoma soglašal tudi ruski zastopnik Rakovski, ki je še povdarjal, da bi morala ta konferenca tudi prispevati k rešitvi vprašanja evropskega miru in razorožitve. — O poteku konference bodo izdani dnevni komunikiji.

Oboroževanje Rusije. Sovjetska vlada se dobro zaveda nevarnega položaja, v katerem se nahaja vsled svojih sosedov, ki komaj čakajo prilike, da se kakor volkovji ponovno vržejo na Rusijo, odtrgajo od nje najboljše kose in se enkrat za vselej iznebe nevarnih sovjetov. Radi tega je bila njena prva skrb, ko se je trdno ustalila, da je reformirala svojo armado. Naloga je bila poverjena Trockiju, ki jo je upravn. ženjalno rešil, tako da se danes ruska armada zopet lahko meri z vsako drugo. Rok službovanja traja še vedno dve leti, v novem načrtu pa je predviden skrajšan rok 18 mesecev. Država namerava začeti z vojaško vzgojo mladine že v ljudskih šolah, pozneje pa se bi ta vzgoja nadaljevala v raznih športnih društvih. Ker je stalna armada zelo draga, namerava vlada po novem načrtu večji del kaderskih pehotnih formacij preurediti v formacije milice. V to svrhu se izobražuje zelo velik del

podoficirjev. Glavno skrb pa polaga Rusija na močno avijatiko in vojno-kemično industrijo, vedoč, da se bo bodoča vojna vršila s plini in letali. V par letih bo imela Rusija nad 3000 vojaških letal. Za izobrazbo pilotov pa skrbi Rusija s propagiranjem civilne avijatike, kateri se v tej ogromni državi odpirajo krasne naloge za razširjenje prometa: Tehnično-kemijski oddelek je popolnoma prenovan, načeljuje mu pa slavni kemik Turčanikov. Sovjetska armada razpolaga s posebnim aparatom za spuščanje strupenih plinov. Ta aparat je izum nekega nemškega inženirja, ki ga je prodal sovjetski vladi za veliko svoto.

Kitajski roparji in misijoni. Strašna nadloga za katoliške misijone so kitajske roparske tolpe. Osebito v južno-zahodnih pokrajinah Kitajske so razni nemiri in roparski napadi dnevna nesreča. Nekaj poročil iz province Kweitschou naj pokaže težave, ki jih imajo misijonarji vsled vedno številnejših roparskih tolpe. Malo pred Božičem 1921 so roparji upostojili mesto U-tschuan. Kitajskega katoliškega duhovnika Jang-a so imeli roparji ujetega cele štiri mesece in seveda niso z njim ravnali posebno ljubeznivo. Nekaj mesecev nato so izropali mesto Huang-pin. Tu je moral francoski misijonar Vion pretrpeti grozovite muke. — Na Cvetno nedeljo 1922 so roparji napadli veliki trg Tscha-so. Dva francoska misijonarja sta jim ubežala na konjih, dve krščanski rodini so pa odpeljali v ujetništvo. — Petnajst dni so z ognjem in mečem gospodarili v Lang-longu. Stari misijonar Schotter je moral biti priča, kako so umorili vodjo njegove lekarne in odvedli s seboj vse mlade žene in dekleta. — Proti koncu leta 1922 so napadli dva kitajska katoliška duhovnika in ju popolnoma izropali. — V marcu leta 1923 je doletela usoda dve središči krščanskega življenja v severnem delu province Kweitschou, Gan-hoa-ta-pao in Tongtse. (Kath. Missionen 1923-24, 1.)

Dnevne novice.

Vlada in poplave. Malo pred padcem vlade je razpravljali ministrski svet tudi o poplavah, ki delajo strašno škodo po državi. Govorilo se je o pomoči, nazadnje pa sklenilo, da to lahko še počaka, ker voda še stoji in se še ne vidi, koliko je škode. — Torej pomagati bodo začeli potem enkrat, ko voda odteče. To se pravi, da bodo potem razne komisije pregledovale in cenile škodo ter vlekle visoke in mastne dnevnice, kar je glavno. Potem bo vzela izide preiskav in komisij v delo naša slavna administracija, delali se bodo spiski in razni »izveštaji« bodo hodili tako dolgo na »nadležnost«, da se ministri že ne bodo mogli več spominjati na poplave. Prav nič nas ne bi iznenadilo, če bi bili ministri Pašić—Pribečevićve vlade glede poplav takole sklenili: Dokler voda stoji, se ne da pomagati, zatorej naj se vse poplave sumarično obravnavajo vsako peto leto o kresu.

Narodni poslanec Žebot priredi na velikonočni ponedeljek, 21. aprila po rani maši pri Sv. Marjeti ob Pesnici v gostilni Krambergerja shod somišljenikov SLS. Na Belo nedeljo pa poroča na shodu v St. Ilju v Slov. gor. po rani sv. maši v Slov. domu. Med tednom od 22. do 30. aprila se vršijo vsak večer sestanki pristašev SLS v marihorski okolici.

Organistom. Društvo organistov in glasbenikov za Slovenijo in Medjimurje ima svoje glavno zborovanje (občni zbor) v torek po beli nedelji, to je 29. aprila 1924 ob 9. uri dopoldne v dvorani pri Belem volu v Celju. — Člani društva, ki se pri železniki blagajni izkažejo z člansko legitimacijo, imajo ugodnost polovične vožnje, katere velja od 27. 4. do 2. 5. t. l. Ob tej priliki se vrši tudi ob 2. uri popoldne proslavitev 25 letnice obstoja Orglarske šole v Celju. Govorita g. K. Bervar, mestni organist in vodja orglarske šole v Celju in tovariš Drago Ulaga, organist v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah o razviku zavoda in koliko organistov se je dosedaj na tem zavodu vzgojilo. Nato se zapojejo pesmi: Mi vstajamo: A. Teuž, Zabe: Ig. Hladnik in Slovo: K. Bervar, zložena v spomin 25 letnice orglarske šole v Celju in vsem že preminulim organistom tega zavoda. Nato prosta zabava. Vabite se vsi gojenci tega zavoda, da se v 25 letih zopet snidemo, vabite se vsi tovariši-organisti, da se združimo v močno organizacijo: v združenju je moč! Vabijo se dalje pa tudi vsi prijatelji glasbe in tega zavoda. Na svidenje! Tačasni sedež društva je v Celju.

Poziv k glavnim naborom čehoslovaških državljanov v Sloveniji in Prekmurju. Dne 23. in 24. aprila se vrše glavni redni nabori letnikov 1902, 1903 in 1904 v prostorih konzulata čehoslovaške republike v Ljubljani, Breg št. 8-I, vsakokrat ob 9. uri dopoldne, in sicer: Dne 23. aprila 1924 za vse čehoslovaške državljane, rojene v letih 1902, 1903 in 1904, prebivajoče v Ljubljani oziroma v bližnji okolici in dne 24. aprila 1924 za vse naborom zavezane letnike stanujoče izven Ljubljane. Vsak naborom obvezni, se mora izkazati z rednim potnim listom ali pa domovnico ter prinesiti s seboj 40 din. kot pristojbino za zdravniški pregled. Naborom se imajo odzvati tudi vsi oni letniki 1898—1901, ki dosedaj svojih nabornih obveznosti iz kateregakoli vzroka niso zadostili. Zoper vsakega, ki ne izpolni svojo naborno dolžnost, se bo kazensko postopalo v smislu brambnega zakona.

Mlada samomorilka. Iz Ptujja poročajo: Iz ptujskega mesta je skočila minulo soboto zvečer 13 letna Marija Šantel iz Ptujске gore. Samomorilka je pustila na mostu vrhno jopico in očetu doma pa 7 pisem. Oče rajne Šantle je bil finančni stražnik in vzrok samomora bo najbrž nesrečna ljubezen.

Sneg so imeli te dni v Sarajevu in po okolici. Sarajevčani so čisto zadovoljni s to snežno vremensko pri-

kaznijo, ker je pozno-spomladanski sneg porok toplega ter rodovitnega leta.

Redek slučaj. Dalmatinka Veronika Šandrič je porodila tekom treh dni troje zdravih ter močno razvitih otrok. Koj po rojstvu je tehtal prvi otrok 3 kg, ostala pa po 2.90 kg. Mati se počuti povsem zdravo.

Tatvine v Beogradu. Katastrofalno poplavo, ki je zadelo tudi spodnji del Beograda, izrabljajo prav pridno beograjski tatovi ter obiskujejo hiše, katere so morali prebivalci vsled vode zapustiti. Tako so te dni oplenili trgovino v palači Bristol ter odnesli blaga v vrednosti 50.000 din. Iste noči so vlomili v blagajno grafičnega instituta ter odnesli 12.000 din.

Čudežne sveče. Ključavničarski vajenec Momčilo Grujić v Beogradu je dolgo časa premišljeval, kako bi prišel do tako bolj izdatne in večje svote. V cerkvi svete Petke je pofatil cel sveženj sveč in te je potem prodajal po beograjskih predmestjih. Ljudem je pripovedoval, da imajo te sveče čudežno moč in jih pošilja sama sveta Petka Beograjčanom skoro čisto zastenj. Na ta način je razprodal sveč za 350 din., a nato je bil aretiran in je moral med štiri stene, akoravno je tudi na policiji pripovedoval storijo o cenih svečah svete Petke.

Padel v vreli lug. V Mostah pri Ljubljani se je v tamnošnji kemični tovarni na strašen način ponesrečil 26-letni delavec Anton Habjan. V rezervoaru za vreli lug se je pretrgala veriga kontrolnega plavača, ki kaže na posebnem kazalcu višino luga v kotlu. Habjan je hotel to verigo zvezati ter stopil na rob kotla. Zri tem mu je izpodrsnilo in nesrečnež je padel v vreli lug, kjer se je kljub hitri pomoči živ skuhal. Iz luga so potegnili samo še mrtvo telo, od katerega je kuhano meso že začelo odpadati.

Smrtna obsodba roparskega morilca. Po 12 dni trajajočem procesu je bil v Splitu dne 11. t. m. obsojen roparski morilec Anton Butorović, ki je lanskega leta učinil tajinstven umor na neznanem mladem tujcu v okolici Splita. Za razpravo je vladalo veliko zanimanje ter je bila dvorana med trajanjem procesa nabito polna. Butorović in njegov pomagač Ivičević sta do poslednjega tajila, končno pa so ju porotniki po 7 ur trajajočem govoru državnega pravdnika obsodili. Butorović je bil obsojen na smrt, Ivičević pa na 10 let ječe.

Ciganske gosli za pol milijona dinarjev. Neobičajno historijo je doživela violina beograjskega cigana Dušana Simića. On jo je prodal v Beogradu še za 1200 dinarjev nekemu kavarnarju in od tega jo je dobil Zagrebčan Ritter za 800 dinarjev. Ko jo je pa hotel dati popraviti pri nekem glasbeniku, je še le ta odkril pravo vrednost violine, ki je stara kakih 250 let in zgrajena od slovitega mojstra. Za gosli so se začeli takoj zanimati kupci in Ritter jo je prodal za 200.000 dinarjev nekemu Braunu. Za violino je izvedel tudi neki inozemec ter jo kupil od Brauna za pol milijona dinarjev.

K našemu novemu šematizmu. Apostolski nuncij v Beogradu se je za doposlani mu lavantinski šematizem 1924 zahvalil ter pristavil o njem: »Je zelo dobro sestavljen in najbolj dovršen in poučen med vsemi, ki so mi bili doposlani od raznih strani.« Sodba od te strani priporoča knjigo. Dobiva se v škofijski pisarni v Mariboru. Cena 40 din.

Nakup deviz za potovanje v Nemčijo v drugi, kakor nemški valuti. Da se v Nemčijo potujočim potnikom omogoči nakup potrebnih valut za pot, je finančni minister z odločbo z dne 29. marca 1924, l. br. 10.202, na podlagi člena 3 »Pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami« odredil to-le: Na podlagi vidirane potne listine za Nemčijo se morejo kupovati brez posebnega odobrenja pri pooblaščenih bankah in menjalnicah razven mark tudi druge valute (dolarji, funti, francoski franki itd.) v ustreznem iznosu do 3000 din. Za večje svote je potrebno dovoljenje generalnega inspektorata.

Brošura o trošarinah. Trgovska in obrtniška zbornica je izdala brošuro »Državna trošarina«, katero je sestavil gospod Makso Kostanjevec, višji finančni svetnik v Ljubljani s posebnim oziranjem na pravice in dolžnosti, katere nalagajo trošarinski predpisi interesiranim slojem. Knjiga bo izborna služila vsem trgovcem, gostilničarjem in drugim obrtnikom, ki so zavezani trošarinski kontroli ali ki imajo posredno ali neposredno opraviti s trošarino ter se dobi v pisarni Trgovskega gremija v Mariboru.

NSS v vsak odsek po dva člana. Odseki se potem na novo konstituirajo.

Za menjavo sveta med občino in družbo za zidanje magdalenske cerkve so potrebna še pogajanja, ki jih bodeta vodila obč. svetnik Roglič in Bahun.

Preproge v županski sprejemnici so popolnoma raztrgane. Dasiravno vladajo na magistratu socialisti, ki so proletarci in bi pravzaprav ne smeli imeti poželjenja po luksurijskih sobnih opravah, pa preproge bi le radi imeli, da se postavijo, če pride kdo na obisk. »Buržuazijska« večina »umirajočim« socialistom izpolni še zadnjo željo ter določi obč. svetnika Šoštarica in Lorberja, da preproge strokovnjaško pregledata in potem stavita potrebne predloge.

V stanovanjskih zadevah postopa druga instanca zelo samovoljno. Nekatere stranke, tudi uradniki, že čakajo po dve leti na stanovanje v Mariboru. Če jim ga pa po dolgem čakanju stanovanjski urad podeli, ugodi prizivna instanca v Ljubljani vedno vloženim rekurzom ter da stanovanje uradnikom mariborske oblasti, ki so še le ravnokar prišli v Maribor. To ni pravično. Obč. svetnik Roglič interpelira tozadevno gospoda župana. Ta pa pravi, da po zakonu žal nima nobene ingerence na stanovanjsko oblast. Vkljub temu se sklone poslati stanovanjski oblasti spomenico in protest proti postopanju z zahtevo, da se pri oddaji stanovanj ozira na vrstni red prosilcev.

Obč. svetnik Bahun je lansko leto v seji očital dr. Leskovarju, da je izrabljal položaj ter vlagal tožbe v škodo občine. Dr. Leskovar je tožil g. Bahunu radi razžaljenja časti. G. Bahun je pri sodnji preklical in obžaloval obdolžilec. Dr. Leskovar zahteva, da se zadeva po posebnem, že lani izvoljenem odseku preišče ter mu da v obč. svetu zadoščenje. Se bo zgodilo.

Stare električne baterije v plinarni, ki so že popolnoma pokvarjene, se prodajo v Gradec za 40 milijonov avstrijskih kron.

Preveč delavcev bo imela plinarna, ko začne obratovati nova plinska naprava. Moralo bi se jih odpustiti 8. Sklene se, da se jim po možnosti najde delo pri kakem drugem mestnem podjetju. Posebno naj se jim da zasluzka z odstranjevanjem starih kandelabrov.

Nova sesalka bi bila potrebna v klavnici. Sklene se, stopiti v stik z raznimi tvrdkami, da se doseže ugodnejša cena.

Mestno kopališče je pravzaprav popolnoma za nič. Vse je staro in pokvarjeno. Radi tega gre skoraj 40 odstotkov toplote v zgubo. Popolna prenovitev bi stala okroglo 600.000 dinarjev. Sklene se pozvati tvrdke, da napravijo načrt in proračun. Za to popravilo se bo najelo posojilo.

Dijaška večerja v Mariboru dobi za leto 1923-24 10.000 dinarjev podpore.

Mestni kino dela občini razne preglavice in težave, nese pa skoraj nič. Našel se je ponudnik, ki bi kino prevzel in občini plačal mesečno lepo svotico. Občina bi ne imela nobenih sitnosti. Sklene se zadevo še natančneje proučiti.

Za brezposelne se dovoli v smislu predloga, ki ga je stavil že v prejšnji seji dr. Jerovšek, 33.000 dinarjev. Na predlog obč. svetnika Rogliča se ta svota mora porabiti za delavske mezde pri raznih delih in opravkih za občino. Pripravlja naj se na primer gramoz, četudi se zdaj še ne potrebuje ali naj se dela kaj drugega koristnega za občino. Obč. svetnik Weixl predlaga, da se vladi stavi zahteva, da izplača v Mariboru za brezposelne tistih 400.000 dinarjev, ki jih plačujejo podjetniki za državno borzo dela. Ta denar je naš, vlada pa nam da le par firkov, na primer lansko leto 12.000 dinarjev. To je škandal. Župan pojasni, da se je ta zahteva že stavila in je zadevo vzel veliki župan dr. Ploj seboj v Beograd.

V tajni seji ki bil med drugim nastavljen J. Ilič, dozdaj v Kranju, kot obratovodja v mestnem električnem podjetju. Koniec tajne seje ob pol enih po polnoči, pa še naj kdo reče, da mariborski občinski svet ne dela.

Shod Slovenske ljudske stranke za mesto Maribor se vrši v četrtek po Veliki noči, 24. aprila ob 8. uri zvečer v novi dvorani Gospodarske zadrugne banke (poleg frančiškanske cerkve). Na shodu govorijo: narodni poslanec Ivan Vesenjsek o finančnem položaju in koruptnem gospodarstvu sedanje vlade, narodni poslanec Zebot o notranjem političnem razvoju, obč. svetnik dr. Jerovšek pa o občinski politiki. Vabimo vse somišljenike in prijatelje! Vseh petero okrajnih odborov SLS v mestu prosimo, da obvestijo vse našince.

Člani Jugoslovanske strokovne zveze se udeležimo z zastavo stajenja pri frančiškanih. Zbiramo se ob 5. uri na samostanskem hodniku. Dolžnost vsakega člana je, da se udeleži. — Načelstvo.

Narodno gledališče. Repertoar. Danes, Veseli dan ali Matiček se ženi, ab. C. Četrtek, 17. aprila zaprto. Petek, 18. aprila zaprto. Sobota, 19. aprila zaprto.

Orkestralni odsek Glasbene Matice začne z rednimi vajami v četrtek, dne 17. t. m. točno ob ¼ na 20. uro v društvenih prostorih.

Državna borza dela v Mariboru ostane v soboto, dne 19. aprila t. l. vsled snajenja uradnih prostorov za stran ke zaprta.

Prijave kemikov. Mestni magistrat razglašja: Ministrstvo narodnega zdravja v Beogradu zahteva seznam vseh kemikov (absolviranih in izprašanih) brez ozira na to ali so v državni ali v privatni službi ali tudi če sploh niso zaposleni. Gospodje kemiki se pozivajo, da v desetih dneh doprinesejo v obliki pismene prijave mestnemu fizikatu mariborskemu sledeče podatke: Ime in priimek, rojstno leto, rojstni kraj in okraj, (vojno okrožje), kje in kedaj so izvršili šolo in kateri državljani so, če so si pridobili državljanstvo po preobratu, kateri držav-

ljani so bili prej, kje stanujejo, kakšno službo opravljajo, ali so specialisti in v kateri stroki, čin kot vojak, vojna dodelitev in opomba.

Spomnite se pri posebnih prilikah Prostovoljne požarne brambe in nje rešilnega oddelka v Mariboru z darovi za novi rešilni avto.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy. Prevedel Paulus.

»Na — zabavi —?« Grenko očitaje je donelo iz Déroutédovega vprašanja.

»No kaj pa —? Ali ni brezmislena, znorela igra, kar pripravljate, — zaloigra recimo, ki se bo končala pod guillotino!«

»Čemu pa ste torej prišli?«

»Da spravim vašo pobesnelo revolucionarno vlado na druge misli in da obrnem njihovo pozornost nase, — medtem ko boste vi čez glavo in vrat drli v neizgibno pogubo.«

Déroutède se je nasmejal.

»Čudno! Tule sedi drzni junak »Dušica«, ki je že toliko ljudi rešil iz krempljev revolucije, in mi pravi, da je naš načrt nemogoč, nezmisljen, poguben —.«

»Eh — bom pa vstal, no!« se je bebasto zarežal Percy, se vzravnil in stegnil svoje dolge, lene ude. »Sedaj me pa poslušajte! Liga »Dušice« se nikdar ne loti nemogočih reči. Nemogoče in zato brezmiselno in pogubno pa je, da hočete rešiti kraljico Marijo Antoinetto in njenega sina!«

»In vendar mislimo poskusiti!«

»Vem. In zato sem prišel. In prav zato sem tudi poslal materno dušico na ogled Tinvillu in njegovemu odboru.«

»In —?«

»In uspeh bo neizogiben! Robespierre, Danton, Tinville, Merlin in vsa druga drhal republikanska se bo bešno pognala za menoj in me iskala, — iglo v kupu sena. Vi pa medtem mirno lahko odidete na »Zoro.«

»Vas pa medtem mirno lahko ujamejo in vam ne dajo več uiti!«

»He he he, prijatelj! Ušel sem jim še vsakikrat in ušel celo Chauvelinu, ki je prišel naravnost po mene! In še jim bom ušel! — Moje življenje, prijatelj, mi je postalo dragoceno! Onstran »Rokava« je nekdo, ki bi hudo žaloval, če bi se ne vrnil. Ne ne, nič se ne bojte! Ne bodo je dobili, »Dušice«, tudi topot ne!«

Veselo se je nasmejal in njegov resni, odločni obraz je zagrnila mehkoča, ko se je spomnil, svoje lepe žene, ki koprneče čaka nanj v daljni Angliji.

»Torej nam nočete pomagati, da osvobodimo kraljico in prestolonaslednika?«

»Pomagati? Z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago! Pa le s pametnimi sredstvi. — Toda pomagali vam homo na vsak način, da se izvlecete iz zagate, — če se vam ponesreči.«

»Ne bo se nam!«

Percy je stopil k prijatelju in mu položil svojo drobno, skoraj žensko roko na ramo.

»Povejte mi svoje načrte!«

Pavel Déroutède je bil na mah ves v ognju.

»Ni jih mnogo, ki bi vedeli zanje, četudi je polovica Francije z nami. Denarja imam dovolj, in obleke tudi, za vse mogoče vloge, pod katerimi bi se dalo kraljico speljati iz Pariza —.«

»Da?«

»Jaz pa sem prosil za ravnateljsko mesto v jetnišnici, kjer imajo zaprto kraljico, in sem službo tudi dobil. Jutri jo nastopim. Razun tega sem vse pripravil, da lahko koj odpošljem na Angleško svojo mater in — in vse, ki so na moji skrbi.«

Percy je opazil prijateljevo obotavljanje. Bistro ga je pogledal. Pavel Déroutède pa je nadaljeval:

»Ljudstvo me ima še sicer rado. Pa vsekakor moram svoje ljudi o pravem času spraviti na varno, če bi — če bi —.«

»Seveda!«

Déroutède je vstal in stopil k pisalni mizi. Odprl je predal in vzel iz njega sveženj papirjev.

»Ali hočete tole pregledati —?«

»Kaj je to?«

»Načrti, ki sem je sestavil za kraljičino rešitev.«

»Sežgite je, dobri prijatelj!« je dejal Blakeney suho. »Ali se še niste naučili, da nič pismenega ne smete dati od sebe in tudi ne puščati v svoji sobi?«

»Teh papirjev ne morem sežgati —. Verjetno je, da ne bomo utegnili mnogo govoriti z Marijo Antoinetto, zato sem ji napisal svoja navodila.«

»Bolje par besed v naglici, ko pa takle kup papirjev! Če jih najdejo, ste izgubljeni!«

KARO-čevlji
MARIBOR, Koroška c. 19.

Iz Marlboro.

SEJA MARIBORSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

V pondeljek se je nadaljevala seja obč. sveta, ki je bila zadnjič onemogočena radi žalitve dr. Jerovškega, katero je izustil gospod župan iz predsedniškega mesta. Za sejo je vladalo velikansko zanimanje. Galerija je bila napolnjena polna, ker je občinstvo pričakovalo zopet senzacij. A senzacij ni bilo.

Gospod župan otvori sejo. V daljšem govoru omeni zadnji incident, prekliče žalitev in jo obžaluje, kakor se spodobi za resnega moža. Vsa čast mu v tem oziru. S tem je bilo odpravljeno netivo za spore in prerekanja, in seja se je mirno vršila.

V odsekih dozda obč. svetniki NSS niso bili zastopani. Klubi se zedinijo na to, da pošljejo zastopniki

»Previden sem in za sedaj še ni nevarnosti. In račun tega so vmes potni listi za kraljico in za njeno spremstvo in sicer za vse mogoče slučaje in vloge, ki bi je utegnili potrebovati za beg. Par mescev sem jih zbiral in pripravljaj, počasi in previdno, da nisem zbudil suma. Sedaj razumete, zakaj ne —.«

Utihi se je. Blakeney ga je svareče pogledal.

Obrnil se je —.

Med vrati je stalo mlado dekle.

Z rokami je razgrinjala težke zastore, njena vitka postava, oblečena v nežni beli muselin, se je ljubko očrtavala na temnem ozadju. Bleda je bila v lice, nedvoumno zaradi brleče luči neutrnjenih sveč.

Pavel je shranil papirje, njegov obraz je zagorel, njegove oči, še pravkar plameneče v ognju podjetnosti in odločnosti, so dobile nežno, ljubeč izraz.

Molče in zamišljen je gledal Blakeney lepo deklico in svojega prijatelja.

»Gospa Dérouté me je poslala«, je dejala boječe in obotavljaje se. »Pravi, da je že pozno in strah jo je. — Gospod Dérouté, ali bi ne hoteli nekoliko k njej in jo pomiriti —?«

»Tako, gospodična! Prav sva končala s prijateljem. Ali vaju smem predstaviti? Gospod Percy Blakeney iz Anglije — gospodična Julietta Marny, naš gost.«

Percy se je globoko priklonil. Ni znil besedice, odar se je prikazalo dekle med vrati.

Tudi Julietta se je poklonila, izpustila zaveso in izginila.

Molk je za trenutek vladal v sobi. Dérouté je zaklepal pisalno mizo in spravljaj ključ v žep.

»Ali greva k materi?« je dejal in stopil k durim.

»Veselilo me bo, če se ji bom smel pokloniti. Poprej pa končajva! — Izpremenil sem svoje mnenje o stvari. Če hočete, da vam pomagam, mi idajte svoje načrte! Pregledam je in sam povem svoje mnenje.«

Dérouté ga je pozorno pogledal.

»Seveda! Počakal bom. Kar tule jih preglejte!«

»Ne nocoj! Pozno je že in gospa mati čaka na naju. Dajte mi jih seboj —!«

Dérouté se je obotavljaj. Blakeney je malomarno povedal svoje besede in si pri tem gizdavo in zamudno popravljal ovratnico.

»Mi ne zaupate?« se je nasmejal, ko se Dérouté še vedno ni genil.

VESELJE IN ZADOVOLJSTVO

sije z obraza vsake gospodinje, ko vidi snežno-belo perilo. Zlahkoto in malo denarja dosežete to, ako kupujete vedno le

MILO „GAZELA“

katerega se dobi v vsaki trgovini!

V „Peklu“

v vinotoču za opekarno v Leitersbergu se toči izvrstna vinska kapljica od 26—36 K liter. Cenjene goste se naproša, da si preskrbijo vino za Veliko noč že te dni, da ne bo nepotrebnega čakanja in prevelikega navala ob praznikih.

Andrej Janžekovič.

»Ni govora o tem! Če je kdo nezaupljiv, — ste vi, gospod Blakeney!«

»Jaz —?«

»Nikakor se ne delajte nevednega! — Razumem, zakaj ste prav v tem trenutku izpremenili svoje mnenje in zakaj hočete imeti seboj tele papirje, ki ste o njih malo poprej dejali, da so nevarni zame —. Verjemite mi«, je nadaljeval z vneto, »verjamite, da delate krivico, veliko krivico najnedolžnejšemu bitju, ki je kedaj hodilo po božji zemlji —!«

»Oho —! Tako daleč smo že —? Zdelo se mi je, prijatelj Pavel, da ste se zakleli vobče zoper ves ženski spol. Sedaj pa vidim in čujem, da ste — zaljubljeni —!«

»Brezupno, slepo, blazno zaljubljen, dragi prijatelj Blakeney!« je vzdihnil Dérouté.

»Zakaj brezupno?«

»Julietta je hčerka vojvode Marny, ki je potomec najstarejše plemenitaške rodbine v Franciji. — Pa to mimogrede. Ponavljam, po krivem jo sodite! Ta angel ni zmožen niti —.«

Percy se je zresnil.

(Dalje prihodnjič).

Lepo cepano in žagano kolje za vinograde ima po ceni na prodaj Straschill in Felber, trgovina z lesom, Maribor, Pristan. 237 3—8

Naznanilo. Vsled razmer, v po Italiji zasedenih krajih sva zapustila 29 let vodečo restavracijo v Opatiji in prevzela popolnoma na novo preurejeno gostilno ROSCHANTZ, Maribor, Rotovski trg 6, katero se bodeva potrudila dvigniti do ugleda in solidnosti najine prejšnje, desetletja vodečo gostilno v Opatiji. Zagotavljajoč najboljšo postrežbo z dobro kapljico in dobro kuhinjo v prijazno urejenih sobah, se cenjenim gostom najtopleje priporočava z odličnim spoštovanjem JOS. in KAT. MAGLICA.

Premog, iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1-I. 107

Vsem pekcom in trgovcem naznanjam, da bom od ponedelka, dne 14. t. m. razprodajal

sveži kvas

po 30— din. kilogram.

Obenem priporočam svojo specerijsko trgovino.

Konkurenčne cene, prvovrstno blago!

Anton Požar,
Maribor, Gosposka ulica 4.

CUNJE

krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter,

Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s kovskimi odpadki in vlitino.

Šlite „Stražo“!

BERSON

Gumine pete in gumine podplate

Vam naj Vaš čevljar stavi na obuyalo, ker s tem ne samo, da si prihranite denar, ampak si čuvate tudi noge in obutalo.

Strojno mizarstvo

HOCHNEGER & WIHER

Koroška c. 53 MARIBOR Koroška c. 53

se priporoča za izdelovanje pohištva in stavb kakor vseh v to stroko spadajočih mizar-skih izdelkov. — Pohištvo za sobe in pisarne trajno v zalogi.

Edini izdelovatelji stiskalnic „Patent Rudl“.

Postrežba točna! Cene zmerne!

Brzjav.

Zvonolivarna „Zvonoglas“
v Mariboru, Tomanova ulica

naznanja, da bode razstavila

od 10. do 25. aprila 1924

4 velike zvonove
pred zvonolivarno.

Vsi interesenti, posebno pa preč. duhovščina, se uljudno vabijo, da se te razstave udeležijo. Pri tej priliki se bodo lahko prepričali o čistih in harmoničnih glasovih naših izdelkov. — Naša livarna se nahaja blizu samostana čč. šolskih sester na poti proti Kamnici.

Zvonolivarna „Zvonoglas“.

IVAN KOVAČIČ

Koroška cesta 10 MARIBOR naspr. C. illove tisk.

Velika zaloga stekla, porcelana, šipe za okna, ogledala, vsakovrstne posode, svetilke itd. Vse po najnižji ceni. — Točna in solidna postrežba! —

Edina slov. tvrdka testroke v Mariboru!
Poskusite in prepričajte se!

„SIRANA“

T. Milavec, Zagreb, Preradovičeva ulica 5.

Brzjavi: »Sirana« Zagreb.

Bdina in največja specialna trgovina raznih inozemskih in domačih sirov v Jugoslaviji.

Vedno na skladišču ravno importiranih švicarskih, italijanskih, francoskih in holandskih sirov kakor:

Gorgonzola, Rochefort, Eidammer, Bellpaese, Parmesan, Formaggio — Salame itd.

Najnižje dnevne cene.

Zahtevajte cenice.